

LLIBRET DE

LA FALLA

DEL
Peu de la Creu

i adjacents

ANY 1949

Terçera edició

llardelsllibrets.org

LLIBRET
DE LA
FALLA
DEL
PEU DE LA CREU
I ADIACENTS
ANY 1949

Estudio Tipográfico ROGÍ
Avda. Burjasot, 81 - Teléfono 15971
VALENCIA

HardelLibrets.org

Pòrtic

Després de tantes gelors,
rexius, borrasques, nevades,
de conques, gabans, flasades,
boires, plutges i foscors ;
com el Amor dels Amors
que'n joia i daler s'espera,
Sant Josep i el Nen de cera,
venen a donar-nos vida,
perquè en la vara florida
anúncien la Primavera.

I mil capolls veus sortir
esclatant en roses fines,
com si unes fades divines
volgueren l'horta vestir ;
el sol, esvaïnt-se air,
mostra son màgic poder ;
i s'ouen per el carrer
músiques, trons i rialles,
perquè ja han vingut les falles
en son sèquit falaguer.

I les polides falleres,
en son deliciós encant,
per tot arreu van semblant
les esperances primeres.
Els gallardets i banderes
se veuen en profusió ;
que és València una explosió
de fantasia i de llum,
i esta ingeniosa costum
son admirable pregó.

I en mig de tanta follia
que nostres cors agermana,
viu la pàtria valenciana
auriolada d'harmonía ;
perquè l'art i l'alegria,
fraterns amics varen ser,
puix els bunyols i el llorer
naixqueren acaronats,
en estes immensitats
del patriotisme fester.

Artistes, fadrins, donzelles,
que gojant forgeu la història,
creant per a nostra glòria
diversions i maravelles ;
que d'estes hores tan belles
que passen en brevetat,
quede son ressó gravat
per a eixemple del pervindre
i que per ell puguen tindre
remembrances del passat.

Seguim, puix, la venturosa
expressió de nostre ser ;
que siga temple el carrer
de una festa solemníosa ;
siga la pau, sorollosa,
com el nostre poble espera ;
gogem la gràcia fallera
sempre en València pensant,
sense oblidar-se del Sant,
ni del Jesuset de cera.

Explicació de la falla

La moda sempre ha triomfat
i ha existit a sa manera ;
i es portava en temps passat
un magnífic pàmpol, que era
un vestit perfeccionat.

Se'l posaven aon se pot
supondre el lector pacient
i, com fan actualment,
hi havia qui duia escot,
pero molt llaugerament.

I siga per el pudor,
que no vol dir mala olor,
vingué atra moda elegant
i el pàmpol anà augmentant
donant-li al tratge color.

I un dia, vingué la pell
i s'armá tal cartapell,
que el ser humà, foll i cego,
no deixá viure un borrego,
ni que mamara un bedell.

Com casi sempre ha ocurrit,
tot ho pagava el marit,
que un *ganao* mantenia
per deure de cortesia,
puix sempre ha segut complit.

I ara, ja veuen vostés,
en el segle del progrés,
la moda, tot ho avassalla
i se lluita i se treballa,
per la ostentació no més.

I l'arrogant joventut,
que sempre bella ha segut,
sua la gota mortal
i viu, com és natural,
en contínua esclavitut.

Que sabates, que pintures,
cremes, polvos, manicures,
perfums, pentinats, masages,
pintes, calces, bolsos, tratges,
depilacions i tintures.

En fi, que és una comèdia
en caràcter de tragèdia,
que el pobre que pren muller,
el conte se té que fer
que agafa una enciclopèdia.

Puix per a cada ocasió
li té que oferir un tratge:
de passeig, de reunió,
de camp, de platja, viatge,
de carrer i de saló.

Que vui, qualsevol portera,
d'eixes que llaven l'acera,
per a lo més necessari,
no li cap en un armari
la roba de primavera.

I contemplant tal deliri
i tanta preocupació,
vens a traure en conclusió,
que la vida és un martiri
sense cap compensació.

I l'home que sap sentir,
als pocs dies de casar-se,
o es té que pegar un tir,
o demana el divorciar-se
per no poder-la sofrir.

Que al vore tanta elegàcia
sense d'amor la fragància,
veus que la dona ve a ser,
en conte de una muller,
un trasto sense importàcia.

I és el viure tan odiós
i tantes penes te du,
que a vegades penses tu
que en casa, llevant del gos,
no tens amor de ningú.

Que eres vilment despreciat,
perque no li has abonats
a la dona, una factura,
d'alguna extranya mixtura
d'un perfumiste afamat.

Perquè ella creu que ha naixcut
per a no pedre un minut
de donar-se bona vida
i passejar desvanida
sa hermosura i joventut.

I lo pitjor de tot és,
que de guapa no té res,
que mirant-la de *gaidó*,
pareix un botifarró
o l'arribá d'un exprés.

I a l'Institut de Bellesa,
veus que s'allarga afanosa,
perque vol ser «vampiresa»,
una «venus vaporosa»
o una «ingènua princesa».

Preocupant-se d'este fi,
en casa, no en fa ni un bri
i no sap, parlant en plata,
ni fregir una tomata,
ni apanyar un calçetí.

Ignören, que el treballar
és la elegància major
que pot la dona ostentar;
perquè el cosir i el llavar
demostra virtut i amor.

Donar-li al xiquet el pit,
que és un clavell que ha florit
per a donar alegria,
i gojar la companyia
amorosa del marit.

Lo demés és borumballa;
és eixir-se'n de la ralla;
i mereix, si no fa cas,
ardir com les que voràs
exposades en la falla.

Les figures

DEPORT

El muntar en bicicleta
s'ha posat en moda vuí ;
per això veus per ahí
rodar tanta senyoreta,
Sense parar en torreta,
passegen per la ciutat
en tanta velocitat,
que a voltes se fan la col
i contemples cada sol,
que te deixa enlluernat.

NATURISME

Conforme explica la falla,
si un dia a la platja vas,
reunions contemplaràs
de la alegre jovenalla ;
i allí, com en la *pantalla*,
te faràn quadros al viu,
mentres allà un jove escriu
un nom de dona en l'arena,
puix el cor sofríx i pena,
en la calor de l'estiu.

LES MODES

Les modes i fantasies
trastornen de tal manera,
que la xica d'alta esfera
les adquirix tots els dies ;
i són tan grans les manies
per lluir i figurar,
que alguna sol empenyar
la seua reputació,
buscant en la ostentació
que la puguen envejar.

BELLESA

Entra la dona afanosa
en l'Institut de Bellesa
i està vint hores estesa
per a lograr ser hermosa ;
que la dona capritxosa
no comprén que és la hermosura
innata en la criatura
i, per raó natural,
el no ser guapa, és un mal
que ningún doctor el cura.

LA TARDOR

En els pobles, també priva
el desig d'ostentació,
que aplega a l'humil racó
quan una moda cautiva ;
és com una flama viva
que crema sense pietat ;
i aquella que ha figurat,
al final de la carrera,
veus que acaba en conservera
per la seua vanitat.

MERCURI

Dalt contemples la presència
d'un Mercuri impressionant,
que a la moda, a cada instant
li dóna impuls i assistència ;
per la seua conveniència,
propaga la ostentació
en diabòlic tesó,
que la modèstia en la dona,
en el seu calaix resona
a funerària cançó.

Espurnall

M'ha dit el tio Camilo,
que és un comerciant de món,
que vol anar-se'n al Nilo
a dur calces de *nylón*.

—)o(—

Jo tinc la sang valenciana:
una falla a l'any, no més;
un porrat a cada mes
i una xala per semana.

—)o(—

Fesols, ne menja un cabàs;
i ara comprenc que el senyor
se titule «productor»
de la fàbrica del gas.

—)o(—

La peixcadora Casilda,
si es llevara un poc de greix,
li pareixeria a Gilda,
si Gilda venguera peix.

—)o(—

Ja no s'ou per el carrer
que demanen la «estoreta»,
que un ninot porta xaqueta
tan bona com el primer.

—)o(—

La falla viu en riquesa
i gasta luxe en extrem;
que sols vivim en pobresa
els «ninots» que la mirem.

Un artiste dels *salaos*
ens pintà un sol refulgent,
i li el va adquirir un client
pa anunciar uns *panquemaos*
que es fabriquen en Torrent.

—)o(—

Está vist i demostrat
que qui s'adorm cuan festeja,
o té la núvia molt lletja
o està tonto rematat.

—)o(—

Un *tocador* diu que té
la filla del só Maties ;
ara m'explique el per qué
se'n va al cine tots els dies.

—)o(—

Una ilusió beneïda
és estar enamorat ;
que tota senda es florida
si camines per la vida
en una dona al costat.

—)o(—

No hi atra cosa millor
en la vida, actualment,
que *xavos*, salut, amor
i... traure el racionament.

—)o(—

El casar-se és cosa bona,
mes no et tingues que embarcar
per si s'empenya la dona.
de que te tires al mar.

Despedida

Sempre la moda ha segut
que es despedixca l'autor ;
i ací la moda, lector,
és per cert una virtut.
En açò m'has conegut,
i si no t'he cautivat,
jo en el llibret he posat
tota la meua sapiència,
per lo que pregue indulgència
a la bona voluntat.

FI

Explicación de la falla

La falla es una crítica mordaz contra las excesivas elegancias de la moda, en la que las mujeres modernas pretenden con sus exageraciones eclipsarse unas a otras, por lo que demuestra que en vez de cabeza tienen muchas una olla de grillos.

En ella pueden apreciarse diferentes aspectos, entre los cuales destacan los que buscan anhelosamente los perfumes, las extravagantes modas en el vestir, las que concurren al Instituto de Belleza pretendiendo corregir sus deformidades, y las que aprovechando el verano en las playas, exhiben sus ridículas formas. También puede apreciarse el fin de tal desvarío en algunas solteronas que se ponen a conservar y el ropavejero que se lleva los últimos pingajos para revenderlos a la gente menesterosa. Corona la falla una coktelera con un enorme Mercurio como propulsor, como comerciante de tanta miseria humana.

Y éste es el significado de la falla.

llardelsllibrets.org

llardelsllibrets.org